

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Право»

Другого рівня вищої освіти

за спеціальністю 081 Право

галузі знань 08 Право

Кваліфікація: магістр права, юрист

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ СНАУ

Голова вченої ради СНАУ

_____ / Ладика В.І./

протокол № ____ від «__» _____ 2020 р.

Освітня програма вводиться в дію з 01. 09. 2020 р.

Ректор _____ / В.І. Ладика/

(наказ № ____ від «__» _____ 2020 р.)

Суми 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Право»
спеціальності 081 «Право»
другого (магістерського) рівня

Проектна (робоча) група:

Керівник проектної групи
(гарант освітньо-професійної
програми):

_____ д.ю.н., професор
Курило Микола Петрович

Члени проектної групи:

_____ д.ю.н., професор
Венедіктов Валентин Семенович
_____ к.ю.н., доцент
Стрельник Вікторія Валеріївна
_____ к.ю.н., доцент
Чернадчук Тамара Олександрівна
_____ к.ю.н., доцент
Кузнецова Марина Юріївна

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач навчального відділу _____ Колодненко Н.В.

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, к.е.н., проф. _____ Жмайлов В.М.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів

Демченко О.М. – Директор Регіонального центру з надання безоплатної
вторинної правової допомоги у Сумській області

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма зі спеціальності 081 «Право» другого (магістерського) рівня розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р., Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187, Концепції освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету (схваленої Вченою радою університету протокол №1 від 27 серпня 2015 року) та проектною групою юридичного факультету Сумського національного аграрного університету у наступному складі:

1. Курило М. П. – доктор юридичних наук, професор.
2. Венедіктов В.С. – доктор юридичних наук, професор;
3. Кузнецова М.Ю. – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри приватного та соціального права;
4. Стрельник В.В. – кандидат юридичних наук, доцент;
5. Чернадчук Т.О. – кандидат юридичних наук, доцент;

Освітня програма для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 081 «Право» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форм атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; перелік нормативних документів на яких базується освітня програма.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 081 «Право»

1. Загальні інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, юридичний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр права, юрист
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	МОН, Україна, сертифікат про акредитацію УД №19008034 від 27.12.2018р., термін дії до 01.07.2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень,
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	до 01.07.2022р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/osvitni-programi/osvitni-programi-yuridichnogo-fakultetu/
2. Мета освітньої програми	
<p>Програма розроблена відповідно до місії та стратегії Сумського національного аграрного університету та спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців у предметній області за рахунок глибшого розуміння правових явищ та процесів, їх причинно-наслідкових зв'язків, формування основних компетентностей, необхідних для здійснення науково-практичної діяльності у предметній області, а саме розуміння природи і функцій права, змісту основних юридичних інститутів, застосування права, а також меж юридичного регулювання різних суспільних відносин, які допоможуть у майбутній професійній діяльності, достатні для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної практики, а також підготовка фахівців здатних до постійного навчання і самовдосконалення, які можуть викладати повний цикл правових дисциплін у вищій школі на високому методичному та професійному рівні, спираючись на сучасні техніки та методики навчального процесу.</p>	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань)	<i>Об'єкт вивчення:</i> право як соціальне явище. Вивчення права та його джерел ґрунтується на правових цінностях та принципах, в основі яких покладені людська гідність, верховенство права і

	<p>права та основоположні свободи людини.</p> <p>Цілі навчання: формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері права з глибоким розумінням природи, завдання і змісту його основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин в умовах комплексності та невизначеності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області складає формування поглиблених знань про: основи правомірної поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності, принципи, а також природу і зміст правових інститутів, етичні стандарти правничої професії.</p> <p>Методи, методика та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методика з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; інформаційно-комунікативні технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються у діяльності в сфері права для виконання складних професійних правничих завдань та вирішення проблем в умовах комплексності та невизначеності.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Акцент на формування здатності здійснювати інноваційну діяльність, займатися науково-дослідною діяльністю, розвиток критичного мислення щодо основних юридичних проблем, формування власної обґрунтованої позиції у правових питаннях. Програма спрямована на формування та розвиток професійних компетентностей у сфері юриспруденції, які дозволяють не тільки застосування знань та навичок на практиці, але й утворюють ґрунт для трансляції цих знань у правовиховній та навчальній діяльності; вивчення теоретичних, доктринальних та методичних положень, застосування організаційних, наукових та практичних інструментів в галузі права, гармонійне поєднання теорії та практики юриспруденції, теоретико-практичний виклад та раціональне доцільне методичне застосування набутих теоретичних знань та практичних навичок, вміння застосовувати новітні інноваційні технології в науковій та практичній юридичній діяльності, що дозволить впроваджувати ідею, доктрину і принцип верховенства права в правосвідомість людей та практику захисту прав людини.</p> <p><i>Ключові слова:</i> право, юриспруденція, наука, доктрина, принцип, методика, інновації, верховенство права, захист прав людини.</p>
<p>Особливості</p>	<p>Програма розкриває глибокі знання і критичний підхід до</p>

програми	національного права та права інших країн, а також набуття навичок педагогічної діяльності у вищій школі.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати на посадах, які визначені Національним класифікатором України: Класифікатор професій ДК 003:2010: 210.1–Директор (начальник, інший керівник) підприємства, 1229.2 –Прокурор (області, міста, району), 1311– Директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського, 1312–Директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми), 2419.3–Помічник-консультант народного депутата України, 2419.3 –Спеціаліст-юрисконсульт, 2421.1–Молодший науковий співробітник (правознавство), 2421.1 –Науковий співробітник (правознавство), 2421.1–Науковийспівробітник-консультант (правознавство), 2421.2 –Адвокат, 2421.2 –Прокурор, 2421.2 –Прокурор-криміналіст, 2421.2 –Юрист, 2421.2 –Юрист-міжнародник, 2422 – Суддя, 2423 –Слідчий (органи внутрішніх справ), 2424–Інспектор (пенітенціарна система), оперуповноважений (пенітенціарна система), 2429 –Державний виконавець, 2429 –Інспектор праці (правовий), 2429 –Нотаріус державний, 2429 –Нотаріус, 2429 – Приватний детектив, 2429 –Слідчий, 2429 –Слідчий в особливо важливих справах, 2429 –Судовий експерт, 2429 –Юрисконсульт, 3432 –Відповідальний секретар колегії судової, 3432 –Державний виконавець, 3432 –Секретар суду, 3432–Секретар судового засідання, 3423 –Судовий виконавець, 3432 –Судовий розпорядник, 3436.9 –Помічник судді, 3436.9 –Помічник юриста, 3450–Помічник приватного детектива, 3451 – Оперуповноважений, 5162 –Інспектор патрульної служби, 5162 – Командир відділення (органи внутрішніх справ).
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою третього рівня за цією галуззю знань, а також підвищувати кваліфікацію й отримувати додаткову освіту за сертифікованими програмами та програмами післядипломного навчання.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання курсових робіт на основі підручників, посібників, періодичних наукових видань, використання мережі Інтернет
Оцінювання	Усні та письмові екзамени, заліки, захист звіту з практики, захист курсових робіт, атестація випускника відбувається шляхом складання державного екзамену та захисту дипломної роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні

компетентність	проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, правових принципів, норм права, що передбачає проведення досліджень і впровадження інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>Загальні компетентності охоплюють сприйняття світоглядних та морально-етичних цінностей, широку соціально-гуманітарну ерудованість і усвідомлення мультикультурного розмаїття сучасного життя, зокрема:</p> <p>ЗК1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів та явищ.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.</p> <p>ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК6. Здатність усно та письмово спілкуватися іноземною мовою, у тому числі у професійній сфері.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК10. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК11. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК12. Здатність організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>Фахові компетентності охоплюють теоретичні та прикладні знання про природу і призначення права, його доктрини, принципи та інститути, а також уміння і навички у процесі правозастосування, зокрема:</p> <p>ФК1. Концептуальне і нормативне розуміння сутності верховенства права як однієї з основоположних цінностей демократичної держави. Здатність застосовувати принципи верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності.</p> <p>ФК 2. Розуміння системи права Європейського Союзу та її співвідношення з правовою системою України.</p> <p>ФК 3. Розуміння впливу Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.</p> <p>ФК 4. Розуміння взаємодії міжнародного права та міжнародних правових систем і правової системи України.</p> <p>ФК 5. Поглиблене розуміння методології тлумачення та</p>

	<p>особливостей застосування інститутів публічного, приватного та кримінального права.</p> <p>ФК 6. Здатність проведення порівняльно-правових досліджень окремих інститутів права.</p> <p>ФК 7. Розуміння концептуальних засад реалізації судової влади та особливостей здійснення правосуддя в Україні.</p> <p>ФК 8. Здатність застосовувати інструменти позасудового розгляду та вирішення правових спорів.</p> <p>ФК 9. Здатність застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>ФК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.</p> <p>ФК 11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва та захисту прав та інтересів клієнтів і підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи визначення напрямку для підвищення кваліфікації та професійного навчання впродовж життя.</p> <p>ФК 12. Розуміння стандартів професійної незалежності та відповідальності правника та здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності.</p> <p>ФК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації.</p> <p>ФК 14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>ФК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та мотивованості.</p>
7. Програмні результати навчання (ПРН)	
Соціально-гуманітарна ерудованість	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. 2. Демонструвати глибоке розуміння сучасної системи цивілізаційних цінностей та їх взаємозв'язок з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи цифрові, статистичні, тестові, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
Дослідницькі навички	<ol style="list-style-type: none"> 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.
Комунікація	<ol style="list-style-type: none"> 5. Володіти іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради

	Європи), правильно вживаючи правничу термінологію. 6. Володіти методикою викладання окремих правових дисциплін чи окремих тем з правової проблематики, включаючи застосування інтерактивних методів.
Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій	7. Ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію, отриману з достовірних джерел для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. 8. Демонструвати здатність генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
Праворозуміння	9. Демонструвати знання основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права у контексті взаємодії міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України. 10. Демонструвати розуміння методології тлумачення та особливостей застосування інститутів публічного, приватного та кримінального права. 11. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, включаючи взаємозв'язок системи права Європейського Союзу з правовою системою України.
Правозастосування	12. Показувати поглиблені знання практики застосування окремих правових інститутів. 13. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. 14. Демонструвати базові навички з виконання процесуальних функцій судді, прокурора, адвоката, правового радника та нотаріуса. 15. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. 16. Самостійно готувати проекти актів правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 347 від 10.05.2018)). До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.

Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення юридичного факультету Сумського НАУ дозволяє проводити підготовку здобувачів вищої освіти та відповідає нормативним вимогам. Для забезпечення навчального процесу використовується лабораторія практичного права, інноваційний кабінет, кабінет криміналістики, аудиторія «Зал судових засідань», «Інтерактивна аудиторія для розвитку комунікативних компетенцій».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальний процес підготовки здобувачів вищої освіти забезпечений методичними та інформаційними матеріалами в достатньому обсязі відносно нормативних потреб, а також наявністю бібліотеки юридичного факультету СНАУ, репозиторію та розроблених дистанційних курсів.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива на основі укладання угод про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти України. Допускається пере зарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності набутих компетенцій.
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива на основі укладання угод про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти інших країн. У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови й особливості освітньо-професійної програми обумовлюються навчанням іноземних громадян з використанням сучасних методів навчання іноземною мовою, на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою або за індивідуальним графіком

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл дисциплін загальної підготовки			
ОК 1.	Стратегія сталого розвитку природи і суспільства	3	залік
ОК 2.	Філософія науки і інноваційного розвитку	3	залік
ОК 3.	Педагогіка та психологія вищої школи	3	залік

ОК 4.	Методика викладання юридичних дисциплін у вищих навчальних закладах	3	залік
Цикл дисциплін професійної підготовки			
ОК 5.	Актуальні проблеми адміністративного права та судочинства	3	іспит
ОК 6.	Актуальні проблеми кримінального права та процесу	3	іспит
ОК 7.	Актуальні проблеми конституційного права та процесу	3	іспит
ОК 8.	Актуальні проблеми теорії держави та права	4	іспит
ОК 9.	Теоретичні проблеми цивільного та сімейного права	4	іспит
ОК 10.	Актуальні проблеми міжнародного права	3	іспит
ОК 11.	Актуальні проблеми трудового права	4	іспит
ОК 12.	Актуальні проблеми цивільного процесуального права	4	іспит
ОК 13.	Сучасні проблеми земельного права	3	іспит
ОК 14.	Проблеми екологічного права	3	іспит
ОК 15.	Педагогічна практика	3	залік
ОК 16.	Виробнича практика	5	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		54	
Вибіркові компоненти ОП			
2.2.1. Вибіркові навчальні дисципліни (студент обирає з запропонованого переліку 6 дисциплін)			
ВБ 1.	1. Адміністративна відповідальність	4	залік
	2. Державна реєстрація речових та похідних прав	4	залік
	3. Актуальні проблеми фінансового права	4	залік
	4. Актуальні питання банківського права	4	залік
	5. Організація юридичної служби у сільськогосподарських підприємствах	4	залік
	6. Актуальні проблеми організації і проведення судових експертиз	4	залік
	7. Претензійно-позовна робота у сфері сільськогосподарського виробництва		
	8. Інформаційно-правове забезпечення в аграрній сфері		
	9. Правові засади експертної оцінки земель		
2.2.2. Вибіркові навчальні дисципліни (студент обирає з запропонованого переліку 2 дисципліни)			
ВБ 2.	1. Докази та доказування	4	залік
	2. Конфліктологія	4	залік
	3. Актуальні проблеми господарського права		
	4. Міжнародне правосуддя		
Загальний обсяг вибірових компонент:		32	

Атестація здобувачів вищої освіти	4	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	90	

2.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОП

Перший курс		Другий курс
I семестр	II семестр	III семестр
Педагогіка та психологія вищої школи	Стратегія сталого розвитку природи і суспільства	1. Адміністративна відповідальність 2. Державна реєстрація речових та похідних прав 3. Актуальні проблеми фінансового права 4. Актуальні питання банківського права 5. Організація юридичної служби у сільськогосподарських підприємствах 6. Актуальні проблеми організації і проведення судових експертиз 7. Претензійно-позовна робота у сфері сільськогосподарського виробництва 8. Інформаційно-правове забезпечення в аграрній сфері 9. Правові засади експертної оцінки земель
Методика викладання юридичних дисциплін у вищих навчальних закладах	Філософія науки і інноваційного розвитку	
Актуальні проблеми конституційного права та процесу	Актуальні проблеми адміністративного права та судочинства	
Актуальні проблеми теорії держави та права	Актуальні проблеми кримінального права та процесу	
Теоретичні проблеми цивільного та сімейного права	Актуальні проблеми міжнародного права	
Актуальні проблеми трудового права	Актуальні проблеми цивільного процесуального права	
Сучасні проблеми земельного права	Проблеми екологічного права	
	<i>Педагогічна практика</i>	
	<i>Виробнича практика</i>	
Обов'язкові компоненти ОП циклу дисциплін загальної підготовки	Обов'язкові компоненти ОП циклу дисциплін професійної підготовки	Вибіркові компоненти ОП циклу дисциплін професійної підготовки

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 081 «Право» проводиться у формі Єдиного державного кваліфікаційного іспиту з фахових дисциплін. Завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Магістр права, юрист.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4.1. Матриця відповідності визначених компетентностей/ результатів навчання дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень Зн2 Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Уміння/навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур Ум2 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах Ум3 Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Комунікація К1 Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються	Відповідальність та автономія АВ1 Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів АВ2 Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів АВ3 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн2		К1	АВ2
ЗК2	Зн1	Ум2		АВ2
ЗК3	Зн2	Ум1	К1	АВ2
ЗК4	Зн1			АВ3
ЗК5		Ум3		АВ1
ЗК6		Ум1	К1	АВ3
ЗК7	Зн1	Ум1		АВ1
ЗК8		Ум2		АВ1
ЗК9	Зн2	Ум2	К1	АВ2
ЗК10	Зн2		К1	АВ2
ЗК11		Ум3	К1	АВ1

ЗК12			К1	АВ1
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
ФК1	ЗН2	УМ2	К1	АВ2
ФК2	ЗН2			
ФК3	ЗН1	УМ2		АВ3
ФК4	ЗН2		К1	АВ3
ФК5	ЗН1	УМ2	К1	
ФК6	ЗН1			АВ3
ФК7	ЗН1	УМ2	К1	АВ1
ФК8		УМ2	К1	АВ1
ФК9	ЗН2	УМ2	К1	АВ2
ФК10	ЗН1	УМ2	К1	АВ2
ФК11	ЗН2		К1	АВ3
ФК12		УМ3	К1	АВ2
ФК13	ЗН1	УМ3	К1	АВ2
ФК14	ЗН1	УМ3	К1	АВ2
ФК15	ЗН2	УМ2	К1	АВ2

6. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У Сумському національному аграрному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання порушенням вимог академічної доброчесності з боку працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів. Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

7. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЯ ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Нормативні акти України

1. Закон України № 1556-VII «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38: [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Конституція України [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Господарський кодекс України [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

5. Податковий кодекс України [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

6. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 [електронний ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>

7. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.

8. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

9. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти // Протокол від 29.03.2016 № 3. Сектор вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. – 29 с.

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>

11. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstvaosviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

Професійні стандарти та забезпечення якості

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [електронний ресурс]. – режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf

2. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

3. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

4. Настройка образовательных структур в Европе. Вклад университетов в Болонский процесс [электронный ресурс]. – режим доступа: https://www.hse.ru/data/2010/12/17/1208295030/Introduction_Tuning%20Educational%20Structures.pdf

5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [електронний ресурс]. – режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf

6. Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача [електронний ресурс]. – режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf

7. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning [електронний ресурс]. – режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eaceqf/files/brochexp_en.pdf

8. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ehea.info/article/details.aspx?ArticleId=67>

9. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти [електронний ресурс]. – режим доступу: file:///D:/Users/Dell/ Downloads/ BolonskyiProcessNewParadigm HE.pdf

10. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>